

דרשת שבת שובה, תשע"ז
בענין סוכה למעלה מעשרים אמה

*מסכת סוכה, ב, מתניתין והג' שיטות בסיבת הפסול, עד ב; "כמאן אזלא"
*רד"ה עד עשרים אמה דאדם עושה כו'

*תד"ה כי עביד ליה דירת קבע שפיר דמי

*רי"ף, א, בדפיו, איכא מאן דאמר הילכתא כרבה
*ר"ן, א: בדפי הרי"ף, ד"ה ועוד דהא סוגיין דסוכה ע"ג סוכה כוותיה
*המאור הקטן, א, בדפי הרי"ף
*השגות הראב"ד, ד, א: בדפי הרי"ף

*חידושי הריטב"א, ב, ד"ה עד עשרים אמה

*פני יהושע, ד"ה ורבא אמר מהכא

*צל"ח, ד"ה מנה"מ אמר רבה

*עבודת דוד, ב, ד"ה הכי קאמינא לך

*מסכת סוכה, ד, היתה גבוהה מעשרים אמה והוצין יורדין בתוך כ' אמה,
וגם היתה גבוהה מעשרים אמה ובנה בה איצטבא

*מסכת סוכה, ז, אמר אביי רבי ור' יאשיה וכו'

*מסכת סוכה, ט, אמר ר' ירמיה פעמים ששתיהם כשירות וכו'

*דרכי משה, אורח חיים, סימן תרכ"ו, ס"ק א

*ביאור הלכה, סימן תרכ"ח, ד"ה העליונה כשירה

ואי קשיא לך דהא נר חנוכה שהוא מדרבנן ולא נפיש מיליה וקאמרין פסולה, שאמרו שם (שבת כ"ב ע"א) נר חנוכה שהניחו למעלה מכ' אמה פסולה כסוכה וכמבוי. תירצו בתוס' דכיון דבעי לדמויי לסוכה, ניחא ליה למינקט לישנא דפסולה כלישנא דסוכה שדומה לה שהיא מצוה כמוה, ולא נקט וכמבוי אלא משום דמבוי משום היכרא דומיא דנר חנוכה שהוא משום פרסומי ניסא. אי נמי התם על כרחין אית ליה למיתני פסולה דהא לית ליה תקנתא בהשפלה למטה כשהיא מודלקת וצריך הוא לכבותה ולחזור ולהדליקה במקומה בכרחה, דקי"ל (שם כ"ב ע"א) הדלקה עושה מצוה, ואפילו למ"ד הנחה עושה מצוה חיישינן שהרואה אומר לצרכו הוא דנקיט ליה כדאמרין (שם כ"ב ע"ב) גבי הדליקה בפנים [והניחה בחוץ], ולא עוד אלא אפילו יש לה תיקון כשישפילנה למאן דסבר הנחה עושה מצוה, מ"מ כשעוקרה ממקומה היא פסולה, משא"כ בסוכה ובמבוי שאפשר שלא יגע בהן ומתקנה^ג שימעט אוירה למטה בקרקעיתה, וזה מבואר:

מנא הני מילי דאמר רבה אמר קרא למען וכו' עד עשרים אמה אדם יודע שהוא דר בסוכה למעלה מעשרים אמה אין אדם יודע שהוא דר בסוכה משום דלא שלטא בית עינא. פירוש דלא מעייני אינשי למעלה מעשרים. וקסבר דטעמא דסוכה כטעמא דמבוי משום היכרא, ולמ"ד^ד קורה משום מחיצה בעינן מחיצות הניכרות, אבל רבי זירא ורבא סברי דטעמי דפליגין ניהו, דהתם במבוי בעינן (בכח"י. טעמא משום) היכרא כדאמרן, אבל הכא משום דבעינן צל או דירת עראי הוא:

רבי זירא אמר מהכא וסוכה תהיה לצל יומם מחורב. הקשו בתוספות א"כ נילף מהתם נמי דבעינן סוכה הראויה להיות מחסה ומסתור מזרם וממטר. ולא מילתא דהא בקרא נקיט (תרי) [בוא"ה: תלת] לישני, צל סוכה ומחסה לזרם ומסתור למטר, וכיון דמיחד צל לסוכה שמעינן אגב אורחיה דלא מיקרי סכך אלא בשראוי לצל. ותו דלישנא יתירא דייקנין, דהוה ליה למימר וסוכה תהיה יומם מחורב, כלומר שהסוכה סוככת [ב]יום מחורב כדכתיב בעלמא (שמות י, ככ) לא ימיש עמוד הענן יומם, שפירושו ביום, ולמה ליה למימר תהיה לצל, אלא ודאי אגב אורחיה קמ"ל שאין סוכה אלא הראויה לצל:

א"ל אביי אלא מעתה עשה סוכה וכו'. דקס"ד [דקסבר] דבעינן שתהא סוכה [עושה צל, ומהדר ליה ר"ז דסגי בסוכה] ראויה לעשות צל וכל שראויה לעשות צל אע"פ שאינה עושה צל מחמת מניעת המקום אין בכך כלום, ולא פסלינן לה אלא כשהעיקוב מחמת הסכך שאינו ראוי לצל כמות שהוא עכשיו, היינו כל שהוא למעלה מעשרים דכי מסלקת דפנות מהכא ליכא צל סכך שאין הסכך ראוי לעשות צל. ור' יהודה מכשיר מכיון שראוי לעשות צל כשמשפילין אותו כדפרישית במתני'. והיינו דאמרין התם דל עשתרות קרנים איכא צל סוכה, שאין העיקוב מחמת הסכך, שאילו היתה במקום שהחמה זורחת היה עושה צל, אבל הכא שהיא גבוהה למעלה מעשרים אמה דל

דפנות ליכא צל סוכה, כלומר שאין הסכך ראוי כמות שהוא עכשיו לעשות צל והצל שיש בסוכה מחמת דפנות הוא שנופל זה על זה וגם כשתסלק הדפנות לא יהיה שם צל מחמת סכך. והא ודאי מאי דבעינן צל מחמת סכך היינו בחצי היום שהשמש מהלך באמצע הרקיע וראוי סכך להצל, דאילו קודם לכן או לאחר מכאן שהשמש הולך מן הצדדין אין הסכך מעלה ומוריד ולא מהני צל סכך לגמרי אלא צל דפנות. וכי תימא א"כ היכי אמרין דלמעלה מעשרים אין אדם יושב בצל סוכה אלא בצל דפנות, דהא בחצי היום אי אפשר דאיכא צל דפנות שהשמש באמצע הרקיע וא"כ היכי תליא מילתא בגובהה, דהא כל דאיכא צל בחצי היום ודאי מחמת סכך הוא. תירצו בתוספות דכי אמרין דבחצי היום אין צל אלא מחמת סכך היינו ביומי תמוז שהשמש הולך באמצע הרקיע ממש כדאיתא התם (פסחים צ"ד ע"ב), אבל ביומי תשרי אפילו בחצי היום נוטה לצדדין וראוין דפנות להצל גם כן, וכל שלמעלה מעשרים אמה צל דאיכא מחמת דפנות הוא. מיהו בר מן כל דין אפילו תימא דבחצי היום ליכא צל דפנות, אנן הכי אמרין דכל שלמעלה מעשרים כי איכא צל כגון בשחרית וערבית מחמת דפנות הוא, וכי הוי חצי היום דליכא צל דפנות ליכא נמי צל סכך, והיינו דאמרין דל דפנות ליכא צל:

רבא אמר מהכא בסוכות תשכו שבעת ימים אמרה תורה כו' צא מירדת קבע כו'. פירוש מדלא נקט תשכו שבעת ימים בסוכות ונקט בסוכות תשכו שבעת ימים, משמע שיעשה אותה לשיבה שבעת ימים דהיינו עראי:

עד עשרים אמה אדם עושה דירתו דירת עראי כו'. פירוש האי לישנא מוכח דלמעלה מעשרים אמה נמי אפשר לעשותו עראי אלא שאין דרך בני אדם לעשות כן והעושה אותו בטלה דעתו אצל כל אדם, דאי לא אפשר למעבדא עראי הוה ליה למימר למעלה מעשרים אמה אינו עראי אלא קבע. והיינו נמי מאי דגרסינן בסמוך בנוסחי עתיקי בפירוקי דרבא, למעלה מעשרים אמה דאין אדם עושה דירתו דירת עראי כי עביר ליה דירת עראי לאו כלום הוא, דאלמא האי גברא דירת עראי עביר לה אפילו למעלה מעשרים. אבל בתוספות כתבו דלמעלה מעשרים אמה אינה אלא קבע ואפילו היא רעוץ מאד, שהגובה עושה אותה קבע, ולא גרסינן בסמוך כי עביר לה דירת עראי, אלא הכי גרסינן, למעלה מעשרים אמה דאין אדם עושה דירתו דירת עראי, לא נפיק. וליתא:

א"ל אביי אלא מעתה עשה מחיצות של כרזל וסיבך על גבן הכי נמי דלא הויה סוכה א"ל הכי קאמינא לך עד עשרים אמה דאדם עושה דירתו דירת עראי כי עביר ליה דירת קבע [נמי] נפיק למעלה מעשרים כו'. פירוש בתוס' דאביי סבר דאם איתא דקרא אתא לאשמרעין דבעינן סוכה דירת עראי הוה לן למימר דתהוי

ג) ומתקנם ע"י שימעט אוירם למטה בקרקעיתם. כנדצ"ל:
ד) אולי צ"ל: ואף למ"ד קורה משום מחיצה מ"מ בעינן מחיצות הניכרות. ועי' בדברי רבינו עירובין י"ד ע"א ד"ה קורה:

הדרכי משה [סק"א] וז"ל, כתב [הכלבו בשם] בעל ההשלמה כל הפסולין שאינן בגוף הסכך כשמבטלו א"צ מעשה דביטולו הוה מעשה, כגון סוכה הגבוה מעשרים אמה ובנה בה איצטבא ומיעטה, וכן העושין סוכה תחת הגג ואין מסירין הגג עד אחר העשייה א"צ לנענע הסכך אחר כך לפי שגילוי הגג והסרת הרעפים הוא המעשה להכשיר הסכך הנעשה בפסול קודם לכן. ובהג"ה אשר"י כתב רבינו ברוך אוסר ור"י הלבן מתיר ונראין דבריו, עכ"ל.

ומעתה לרבינו ברוך דאוטר בהסרת הגג אף שלא היה הפסול בגוף הסכך, ואפ"ה בעי נייענוע, הוא הדין בגבוה מעשרים ומיעטה באצטבא או בעפר צריך נענוע. והנה התוס' (בריש סוכה ד"ה דאורייתא) הקשו דגבי נר חנוכה תני פסולה אף שהוא מדרבנן, וניחא להו דשם לא הוי יכול למיתני ימעט דא"כ הוי אמינא שישפיל כך כמו שהיא דולקת, וזה אינו מועיל דצריך לחזור ולהדליק. ומעתה אני אומר דלרבינו ברוך גם בסוכה אי אפשר לומר ימעט, דאם כן הוי אמינא שימעט כך ע"י אצטבא בלי נענוע הסכך, וזה אינו מועיל דזה פסול משום תעשה ולא מן העשוי, וא"כ על כרחך אין קושיית הגמרא דליתני גבי סוכה ימעט, אלא קושיית הגמרא דליתני גבי מבוי פסולה, וא"כ על כרחך כדמשני סוכה דאורייתא וכו' מבוי דרבנן וכו', על כרחך אין הכוונה דבדאורייתא לא שייך תקנתא, שהרי על סוכה מתחילה לא הוה קשה ליה ולא מידי. ועל כרחך התירוך דבדרבנן לא שייך תקנתא כמו שפירש"י. וכל זה לשמואל, אבל לרב דאפילו בסכך מחובר שפסול בגופו מהני קציצה ואין צריך נענוע, ק"ו בגבוה מעשרים שאין הפסול בגוף הסכך. וא"כ לרב הקושיא ג"כ להיפוך דליתני גבי סוכה ימעט, ועל זה קאי ואיבעית אימא בדאורייתא נמי תני תקנתא, וקאי תירוך ואיבעית אימא לרב, ותירוך הראשון לשמואל, ומתורץ קושיית התוס' על רש"י.

וממילא ניחא דלא הקשה מהדס, שהרי עיקר הקושיא שכאן בסוכה למה הביא ממסכת אחרת ולא הקשה מהדס שבמסכת זו, והנה הקושיא מהדס ודאי לא תהיה רק למה לא תני בסוכה תקנתא, דליכא להקשות למה לא תני בהדס פסולה, שהרי באמת תני שם גם פסולה, וא"כ תהיה הקושיא על סוכה, ואם כן תהיה הקושיא רק בשיטת רב, דלשמואל אי אפשר למיתני בסוכה תקנתא, ויותר ניחא ליה להקשות ממבוי שבזה מקשה בין לרב ובין לשמואל, דלרב הקושיא בין אסוכה ובין אמבוי, ולשמואל הקושיא על מבוי וכנ"ל. וכל זה שיטת רש"י, אבל התוס' ס"ל כר"י הלבן, ולכ"ע מצי למיתני בסוכה ימעט, וא"כ הקושיא על סוכה, ואתיין כל דבריהם כהוגן.

גמרא סוכה דאורייתא תני פסולה מבוי דרבנן תני תקנתא. ורש"י בד"ה תני תקנתא, גבי מבוי לא שייך לשון פסולה, דאין מיפסל קודם שנשנית משנה זו. ובתוד"ה דאורייתא פסולה, ולא קתני תקנתא, דלמא טעה אינש וימעט לכתחלה.

ויש להקשות במאי פליגי רש"י ותוספות. לפירש"י מתרצת הגמרא גבי מבוי, ולפירושו תוספות מתרצת הגמרא גבי סוכה. ונראה לי לתרץ דהם אזלי לשיטתם. דהנה תוספות בעירובין דף ב' [ע"א ד"ה מבוי] כתבו, למה פירש התנא דף

שהיא גבוהה למעלה מכ' אמה, ולכך מקשה הגמרא שפיר מאי שנא. והנה איתא לקמן בגמרא דסוכה מנא הני מילי אמר קרא למען ידעו וכו' ולמעלה מכ' לא שלטה בו עניה, ו' זירא אמר קרא וסוכה תהיה לצל ולמעלה מכ' אינה צל סוכה אלא צל דפנות. ובדף ב' ע"ב מקשה הגמרא כמאן אזלא הא דאמר רב הונא אמר רב מחלוקת בשאין בו ד' על ד' אבל אם יש יותר מד' דברי הכל למעלה מכ' נמי כשירה, כ' זירא דאמר משום צל וכיון דרויחא איכא צל סוכה, עכ"ל. ומקשים תוס' בד"ה יש בה יותר מד' וכו', ולבסוף מסיק דבכשר סוכה ד' טפחים עד ד' אמות פליגי, אבל ביותר מד' אמות דברי הכל כשירין אפילו למעלה מעשרים. ותימא וכי נכשיר אם יש בו משהו יותר מארבע אפילו למעלה מעשרים הרבה, הא ודאי אין כאן צל סוכה, וי"ל הגובה לפי הרוחב בחשבון ד' אמות יהיה הגובה עשרים. ומקשה המהרש"א מאי מקשים התוספות יותר [עיי' כמהרש"א], ותירץ דזה ידע המקשה של תוספות מהכשר סוכה עד ארבעה פליגי לפי החשבון רק גבי יותר מארבעה דברי הכל כשירה, משמע אפילו גבוה הרבה ולא לפי החשבון, ומקשים התוספות שפיר. ועל זה משני דאפילו יותר מד' נמי פליגי לפי החשבון, והא דקתני דברי הכל כשירה, כלומר אפילו גבוהה יותר מעשרים, אבל הכל לפי חשבון פליגי, דהיינו אם יש ח' אמות ורחב ומ' גבוהה לת"ק פסולה ולר' יהודה מכשיר.

והשתא לפי זה פליגי ת"ק ורבי יהודה מהכשר סוכה עד עולם, והכל לפי החשבון. וקשה למה מתחיל התנא סוכה שהיא גבוה למעלה מעשרים, שהיא שיעור של ארבע אמות ורחב, ולמה לא מתחיל עם שיעור הכשר סוכה, דהיינו ד' טפחים ורחב. ועל כרחך צריך לתרץ דרוצה להתחיל כמו גבי מבוי. והשתא לפי תוספות משני התנא גבי סוכה כדי שיהיה עם מבוי חד לשון, והוה ליה לתנא ללמוד גבי סוכה תקנתא כמו גבי מבוי, ואזיל קושיית הגמרא מאי שנא של סוכה. וצריך הגמרא לתרץ גבי סוכה וכו'. ולכך פי' תוספות גבי סוכה לא שייך למיתני תקנתא, אבל רש"י פי' בד"ה וכן ביותר מד', לפי' ת"ק ור' יהודה דכיון דרויחא איכא צל, דרש"י סובר כתירוך ב' של תוספות, עיי"ש. ואם כן לא קשה למה נקיט התנא שיעור של ד' אמות, מפני דנקט השיעור דפליגי ת"ק ורבי יהודה, אבל למעלה לא פליגי לדברי הכל כשירה, ואינה משנה גבי סוכה רק משה גבי מבוי כקושיית תוספות בעירובין כנ"ל דהוה ליה להתחיל כמה יהא שיעור של הכשר מבוי, וצריך לשנות כמו שמשנה תוספות שם דרוצה להתחיל כמו בסוכה, ואם כן משני גבי מבוי משום סוכה, ואזיל קושיית הגמרא מאי שנא על מבוי שהיה ללמוד פסולה כמו בסוכה, וצריך הגמרא לתרץ על מבוי, לכך פירש"י גבי מבוי לא שייך למיתני פסולה כנ"ל, ודו"ק.]

שם גמרא מנה"מ אמר רבה אמר קרא למען ידעו כו', ורבא. אמר מהכא כו'. כתב הר"י [א' ע"א מדפי הר"י] איכא מאן דאמר הלכתא כרבה דהא כל מילי כרב עביד, עכ"ל. והקשה הר"ן דמה דאמרינן דכל מילי עביד כרב הני מילי במאי דפליגי רב ושמואל כדמוכח בפרק במה מדליקין [שבת כ"ב ע"א], אבל הכא ליכא כהני טעמא פלוגתא דרב ושמואל, ע"ש בר"ן. ונראה לתרץ, דגם הכא אם נימא טעמא דפסול סוכה הוא כרבה דעד עשרים אמה אדם יודך שרר בסוכה, או כטעמא דר' זירא ורבא, תליא בפלוגתא דרב

1 א 3

בא"ח סי' תרכ"ו [ס"ק א'] מביא פלוגתא בין בעל השלמה ובין רבינו ברוך בסוכה שהיא גבוה מעשרים אמה ומיעטה ע"י איצטבא, וכן בעושה סוכה תחת הרעפים והסיר הרעפים, הבעל השלמה טובר כיון שאין הפסול בגוף הסכך אינו צריך לנענע ולא מיפסל משום תעשה ולא מן העשוי, דזה דוקא במסכך במחובר כגון הדלה עליה את הגפן ואת הדלעת וקיצצן שהפסול הוא בגוף הסכך לכך צריך לנענע, אבל בזה שאין הפסול בגוף הסכך הסרת הפסול מקרי עשייה, ורבינו ברוך סובר שגם זה פסול משום תעשה ולא מן העשוי וצריך לנענע. ויש להקשות לדעת רבינו ברוך מאי פריך הש"ס מאי שנא גבי מבוי דתני תקנתא וגבי סוכה דתני פסולה, דלמא משום הכי לא תני גבי סוכה תקנתא דאי הוי תני ימעט הוה אמינא דיכול למעט החלל ע"י איצטבא או ע"י מילוי עפר למעט חללה וסגי בכך בלי נענוע, דלשון ימעט הוה אמינא דסגי במיעוט חללה כמו שהוה, כמו שכתבו התוס' בד"ה דאורייתא דלהכי לא תני גבי נר חנוכה ימעט דהוה משמע כמות שהיתה דולקת, ע"ש בתוס', א"כ גם גבי סוכה אי הוי תני ימעט הוה אמינא דימעט חללה כמו שהיא, ולכך תני פסולה.

אך יש לומר מסברא דכ"ע סוברים (ומסכימים) דבדבר שאינו בגוף הסכך הסרת הפסול מקרי עשייה וכשר, רק שרבינו ברוך סובר כיון שהתורה אמרה בסוכות תשבו ולא בסוכה שתחת סוכה, אם כן נחשב זה שעושה סוכה תחת הרעפים פסול שבגוף הסכך, דהמניעה הוא בסכך עצמו שאינו תחת האויר, וכן בגבוה מעשרים אמה שהתורה אמרה למען ידעו מקרי הפסול בגוף הסכך ג"כ, דהפסול הוא שאינה ניכרת הסכך שלא שלטה בו עינא בגבוה מעשרים אמה, ובעל השלמה סובר כיון שהסכך מצד עצמו כשר ונעשה כהוגן, אינו דומה למחובר ולא מקרי פסול בגוף הסכך.

ולפ"ז יש לומר לרבא דאמר הטעם דלמעלה מעשרים פסול משום דלמעלה מעשרים הוי דירת קבע, ואב"י הקשה לו אלא מעתה עשה מחיצות של ברזל וכו', ורבא מתרץ לו דעד כ' אמה דאדם עושה סוכתו עראי אפי' עשה קבע נמי נפיק, והקשו בתוספות בד"ה כי עביד וכו', וא"ת כיון דלא חיישינן אלא שתהא ראויה לעשות עראי, אם כן למה אמרו גשמים בחג הוא סימן קללה והלא יכול לקבוע הנסרים במסמרים, ומתריצים התוס' וי"ל דנהי דלא חיישינן בדפנות אם עושה קבע מ"מ בסככה לא מתכשרה עד שעושה עראי ממש. ולפי תירוצ' התוס' הוה על כרחך כאן הפסול הוא משום הדפנות, וקרא על הדפנות קאי שיהיו ראויים לעשותן עראי, אבל הסכך אפילו למעלה מעשרים הוא עראי, והפסול הוא משום הדפנות, דאי גם למעלה מעשרים אמה צריך לעשות הסכך קבע, א"כ אפילו אם ליכא גובה עשרים אמה נמי פסול, דהא הסכך לכ"ע בעינן עראי ממש, ולמה נקט בגובה מעשרים פסולה, תיפוק ליה דגם בפחות מעשרים פסולה בכהאי גוונא אם עושה הסכך קבע. אלא ודאי דגובה למעלה מעשרים אמה הפסול הוא מצד הדפנות שאינן ראויין לעשותן עראי, אבל מצד הסכך ליכא פסול, דהסכך בלא"ה צריך להיות עראי. (ולפ"ז כלמעלה מעשרים אמה דפסול בודאי הפסול הוא רק מצד הדפנות שאינן ראויין לעשות עראי, אבל מצד הסכך אין כאן פסול דהא הסכך בודאי צריך להיות עראי), ולרבא הקרא על הדפנות קאי. ומעתה מה דתני למעלה מעשרים פסולה, הוא מצד הדפנות, א"כ בזה אם עשה סוכה למעלה מעשרים ואח"כ בנה איצטבא או מלאוה עפר ומיעט החלל שתהיה

ולפ"ז מה דסבר רבינו ברוך דצריך לנענע אם מיעטה ע"י איצטבא, ע"כ פסק כטעמא דר' זירא משום דלמעלה מעשרים אמה אינו יושב בצל סכך, או כטעמא דרבה דלמעלה מעשרים אמה אינו יודע שהוא יושב תחת הסכך, ונחשב הפסול מצד הסכך עצמו.

ולפי זה יש עוד נפקותא בין טעמא דרבא לטעמא דרבה ור' זירא, דלטעמא דרבא אם עשה סוכה גבוה מעשרים אמה ומיעט חללה באיצטבא כשרה ואינו צריך לנענע, הואיל ואין הפסול הוא מצד הסכך כי אם מצד הדפנות כנ"ל, אבל לרבה ור' זירא בגבוה מעשרים אמה הפסול הוא מצד הסכך שאינו מיצל עליו או משום דאינו רואה את הסכך, צריך לנענע אם מיעט חללה באיצטבא משום תעשה ולא מן העשוי.

ולפי זה יש לתרץ מה שהקשיתי לעיל על מה שכתבו התוס' בד"ה דאורייתא, דמשום הכי תני גבי נר חנוכה פסולה ולא תני תקנתא, דאי הוי תני ימעט הוה אמינא דימעט כמו שהיא דולקת, א"כ לא פריך הש"ס מידי מאי שנא גבי מבוי דתני תקנתא וגבי סוכה תני פסולה, הא גבי סוכה אי הוי תני ימעט הוה אמינא דימעט כמו שהוה דהיינו שיעשה איצטבא או שימלא עפר, ובאמת זה פסול לדעת רבינו ברוך משום תעשה ולא מן העשוי, ולכך תני פסולה. ולפי הנ"ל שהוכחתי דלטעמא דרבא גם לרבינו ברוך אין הפסול בגוף הסכך ולא צריך לנענע הסכך אם מיעט החלל ע"י איצטבא או ע"י מילוי עפר, א"כ יש לומר דקושיית הש"ס מאי שנא גבי מבוי וכו', אזלא לשיטת רבא דגם גבי סוכה ה"ל למיתני תקנתא.

ולפ"ז יש לקרב הפלוגתא בין רבא ורבה ור' זירא, ויש לומר דגם רבה ור' זירא אית להו טעמא דרבא דלמעלה מכ' פסול משום דצריך לעשות הדפנות קבע, רק שס"ל דטעמא דרבא אינו מספיק לתנא דמתניתין, דעדיין קשה לטעמא דרבא אין הפסול בסכך עצמו ויכול למעט חללה כמו שהיא ע"י איצטבא או עפר, א"כ למה לא תני במתניתין תקנתא כמו גבי מבוי. ורבה ור' זירא לית להו תירוצי דהגמרא דסוכה דאורייתא או משום דסוכה נפיש מיליה, ולכך אמר רבה טעמא אחרינא דעד עשרים אמה אדם יודע שהוא דר בסוכה, ור' זירא אמר משום דלמעלה מעשרים ליכא צל סכך, וע"י טעמים הללו הפסול הוא בגוף הסכך, ואם מיעט החלל ע"י איצטבא או ע"י עפר עדיין היא פסולה משום תעשה ולא מן העשוי, ולכך לא תני במתניתין תקנתא, דהוי משמע ימעט כמו שהיא ולא צריך לנענע הסכך. ומה דקאמר הגמרא כולהו כרבא לא אמרי משום קושיא דאב"י, הכי פירושא, משום קושיא דאב"י אלא מעתא עשה מחיצות של ברזל, וצריך לומר כדמשני ליה רבא דאין קפידא אם עשה קבע רק שצריך להיות ראוי לעשות עראי, ועל זה קשה קושיית התוס' למה אמרו גשמים בחג סימן קללה הלא יכול לעשות הסכך בנסרים קבועים במסמרים, וצריך לומר כתיורץ התוס' דהסכך בודאי צריך להיות עראי ממש, אבל הדפנות סגי אם הם ראויים לעשות עראי, וא"כ הפסול הוא מחמת הדפנות ולא מחמת הסכך, אם כן קשה למה לא תני במתניתין תקנתא.

ולפ"ז מתורץ קושיית התוס' בד"ה כרבי זירא, דמקשים למה לא אמר כולהו כר' זירא לא אמרו משום קושיא דאב"י כדקאמר על רבא. ולפי הנ"ל ניחא, דעל רבא קאמר משום קושיא דאב"י, היינו שלא לדחות דברי רבא לגמרי, אלא שאינו מספיק טעמא דרבא לחוד, דע"י קושיית אב"י נשאר הקושיא למה לא תני במתניתין תקנתא, אבל על ר' זירא צריך

למה לא אמר כולהו כר' זירא

לומר לדחות טעמא דר' זירא מכל וכל משום דהאי לדורות.
ולפ"ז מה דמסיק הש"ס דלרבה בדפנות המגיע לסכך כשרה
אפי' בגבוה מעשרים אמה, לאו שכשרה כמות שהיא, שהרי
אכתי פסולה משום דצריך להיות הדפנות ראויים לעשותן עראי,
דהא לפי הנ"ל גם רבה אית ליה טעמא דרבא. אלא כוונת
הש"ס שכשרה ע"י מיעוט חללה באיצטבא או בעפר ואינו
צריך מעשה נענוע בסכך. וכן על דרך זה מה דמסיק לר' זירא
ברחבה יותר מד' אמות כשרה, היינו גם כן ע"י מיעוט חללה
ע"י איצטבא או ע"י עפר וא"צ נענוע כנ"ל.

אך זה גופא אם צריך לנענוע, הוא פלוגתא דרב ושמואל
לקמן (דף י"א ע"א) דתני במתניתין אם סיכך במחובר
לקרקע שאם קצצו כשירה, ולרב אין צריך לנענוע דקציצתן
הוא עשייתן ולשמואל צריך לנענוע. ויש לחקור באיזה סברא
פליגי רב ושמואל. ונראה לומר דפליגי בפלוגתא דבעל
השלמה ורבינו ברוך, דרב ס"ל כיון דמתחלה עשה מעשה
הסיכוך בידים, לא דמי זה לחוטט בגדיש ששם נעשה הסכך
ממילא ולא עשה שום מעשה בסכך גופא, אבל כאן הוא סיכך
בידים אלא שהוא פסול מחמת שהוא מחובר, ס"ל לרב
שהסרת הפסול דהיינו הקציצה מקרי מעשה וא"צ לנענוע,
ושמואל ס"ל שהסרת הפסול לא מקרי מעשה. ואף שבעל
השלמה ורבינו ברוך שניהם מודים בסיכך במחובר לקרקע
שודאי הפסול הוא בסכך עצמו בעי נענוע, היינו משום דגמרא
שם פסק כשמואל, דרב קאי בקושיא, וגם לוי פסק כשמואל,
רק דבעל השלמה ס"ל בעושה סוכה תחת גג רעפים וסוכה
שהיא גבוה מעשרים אמה עדיף טפי ואין לו יחוס בסכך, גם
לשמואל סגי בהסרת הפסול ואינו צריך לנענוע. ורבינו ברוך
אינו מחלק בכך, וס"ל דצריך לנענוע, כמו שסבר שמואל בסיכך
במחובר לקרקע. אבל רב עצמו ס"ל שגם בפסול שהוא בגוף
הסכך די בהסרת הפסול כנ"ל.

ומעתה כיון דרבה כל מילי עביד כרב, א"כ ודאי שרבה
חולק לגמרי על רבא ולא ס"ל כלל טעם של דירת
עראי, דאי ס"ל כרבא, א"כ למה ליה טעמא של למען ידעו כי
בסוכות הושבתי וגו', ואי משום שיהיה הפסול בגוף הסכך,
מאי נפקא מיניה, ואם שיהיה הפסול בגוף הסכך ויהיה צריך
לנענוע אם מיעט חללה באיצטבא ובעפר, הרי לדידיה דס"ל
כרב אף בפסול שבגוף הסכך אינו צריך לנענוע, וא"כ לרבה
ליכא נפקותא בהך טעמא דלמען ידעו, ועל כרחך צ"ל דרבה
לית ליה טעמא דרבא כלל, וא"כ שפיר שייך לומר דהלכה
כרבה. וזה הוא כוונת הר"ף דכתב איכא מאן דפסק כרבה דכל
מילי דרב עביד כרבה, היינו דטעמא דרבה על כרחך הוא
אליבא דרב, ולית ליה כלל טעמא דרבא, נואז יש מקום לומר
דאין הלכה כרבא שהוא תלמיד נגד רבה, ושיטה זו סוברים
דמה דאמרין דהלכתא כבתראי מאביי ורבא ואילך, היינו שהם
אחר אביי ורבא, ועיין ברא"ש במסכתא כתובות בפרק המדיר
סי' י"ג שכתב שהגאונים נסתפקו בזה אי האי כללא דהלכתא
כבתראי מאביי ורבא ואילך כולל גם נגד רבה שהוא רבו של
רבא, ע"ש. אבל אי לאו האי כללא דכל מלתא דרבה עביד כרב,
שפיר הוי יכולין לומר דהלכתא כרבא, כיון דאינו מוכח דרבה
לית ליה טעמא דרבא. והיה מקום לקרב פלוגתייהו ולומר דגם
רבה אית ליה טעמא דרבא, רק רבה צריך גם לטעמא דידיה
משום למען ידעו דורותיכם, כדי לתרץ מתניתין דלא הוי תני
תקנתא, דלטעמא דרבה לחוד הוי ליה למתניתין למיתני ימעט
כמו במבוי, ולכך צריך לטעמא דלמען ידעו וגו', שאז לא מהני
המיעוט ע"י איצטבא או עפר משום תעשה ולא מן העשוי.

ב"ב
3

דף ו' ע"ב ואותו טפח היכן מעמידו, עד דף ז' ריש
ע"ב ואמר רבא סיכך על גבי פטי
ביראות. בתוס' ד"ה סיכך על גבי מבוי, וד"ה סיכך
ע"ג פטי ביראות וכו'. בש"ע אור"ח סי' תר"ל סעיף ג', הו'
לה שני דפנות זו כנגד זו וביניהם מפולש, עושה דופן שיש
ברחבו ד' טפחים ומשהו, ומעמידו פחות משלשה סמוך לא'
משתי הדפנות וכשרה, וגם בזה צריך לעשות צורת הפתח,
וי"א דאין זה צריך צורת הפתח וכו'. שם סעיף ד', במה דברים
אמורים שעושה סוכתו במקום שאין דופן אמצעי כנגדה, אבל
העושה סוכתו באמצע החצר רחוק מדפנות החצר, אעפ"י
שאיין לה אלא שתי דפנות זו כנגד זו, די לה בתיקון המתיר
בשני דפנות העשויין כמין ג"ס. והמג"א בס"ק ד' הרבה לתמוה
על דין זה, וכתב שמרן הב"י הוציא זה מדברי הר"ן, אבל אין
כוונת הר"ן לזה כי אם לכוונת תירוץ התוס' בסיכך על גבי
מבוי שיש בו ג' דפנות ולחי, והוא סיכך מצד הלחי ולפנים,
אעפ"י שהסכך רחוק מדופן ג' והיא מפולשת, אפ"ה כשרה
כיון דאינה מפולשת לגמרי, ואין זה דומה לעושה סוכתו
באמצע החצר וכו'. ולבסוף הקשה הרב מג"א על מרן הב"י,
דלפי מה שהוא הבין מדברי הר"ן ז"ל, א"כ האי דינא דהעושה
סוכתו כמבוי מפולשת דצריך פס ד', אין מציאות כי אם
בעושה סוכה על פני השדה במקום שאין בתים כלל, וזה אי
אפשר לאוקמי הגמרא בכי האי גוונא, ע"ש במג"א.

וגר"א להוכיח דינו של השו"ע. דהנה בתוס' ד"ה סיכך על
גבי מבוי, מקשים הא אנו קי"ל הלכתא כרבנן דמבוי
צריך ג' מחיצות ולחי לצד הרביעי לעשותו רשות היחיד
לטלטל בשבת, ואם כן בסיכך על גבי מבוי לא צריך כלל ללחי
וסגי בג' דפנות של המבוי, ומתרצים התוס' דמיירי שסיכך לצד
הלחי מלפנים ולצד הבתים לא סיכך, דהשתא אין לזו הסוכה
כי אם שני מחיצות ולחי אחד. והקשה המהרש"א שם אין
קאמר הגמרא לעיל דאילו סוכה דעלמא בעי טפח שוחק, הא
מיירי בסוכה מפולשת, ובה צריך פס ד', והכי הי"ל להש"ס
לומר דאילו סוכה דעלמא בעי פס וסוכה דשבת לא בעי פס
וסגי בלחי. וכתב המהרש"א דלולי דברי התוס' יש לפרש סיכך
על גבי מבוי שהמבוי סתום משלשה רוחות, והוא סיכך חצי
לאורך המבוי בחצי אורך המבוי מצד אחד מראשו מצד הלחי
עד סופו מצד הסתום, דהשתא הוי שפיר הכשירה בטפח שוחק
שהרי יש לה ב' דפנות דערובין כמין ג"ס, עכ"ל המהרש"א
ע"ש.

והנה אני אומר דלדברי המהרש"א היא קושיא חמורה
בסתירה אליבא דדינא, דאם אנו מוכרחין לתירוץ
התוספות בגוונא שכתבו התוס' דמיירי שסיכך לצד הלחי
מלפנים ולצד הבתים לא סיכך, מוכח דין זה דגם בסוכה שיש
לה ב' מחיצות מפולשים זה כנגד זה דבעלמא בעי פס ד',
אפ"ה היכא שיש לה דופן אמצעי מרחוק סגי לה בלחי טפח
ומשהו. אבל השתא דיש למצוא אופן אחר לתרץ קושית
התוס', והיינו בגוונא דכתב המהרש"א שסיכך בחצי אורך
המבוי, א"כ לא מוכח דין זה שפסק בשו"ע, ויש לומר דדופן
האמצעי לא מהני אם אין הסכך מגיע עד דופן האמצעי, ונידון
כסוכה מפולשת דצריך תיקון בפס ד', וא"כ קושיית המהרש"א
קשה ביותר, מנ"ל להתוס' והר"ן האי דינא, כיון דאין אנו
מוכרחין לאוקמי בהאי גוונא שכתבו התוס', ולעולם אם סיכך
בצד הלחי ולפנים והסכך אינו מגיע לדופן האמצעי, הוי זה
כסוכה של שתי מחיצות מפולשות וצריך פס של ד' טפחים,
וסיכך על גבי מבוי דקאמר רבא, מיירי שסיכך חצי המבוי

עליונה למעלה מכ' מן הקרקע אמאי פסולה הא כי יתיב ע"ג תחתונה שלטא עינא בגג עליונה אלמא כרבא סבירא לן רכל למעלה מכ' פסולה. זהו טעם הרב ז"ל, וחוז' מכבודו אין כאן ראי' דאיכא למימר האי למעלה דקאמר מגג התחתונה קאמר. ואדרבה, מהא שמעי' דליתא, דתחתונה פסולה מאי איריא משום סוכה שתחת הסוכה תיפ"ל דכולהו דפנות בעינן דירת קבע הואיל וחלקו למעלה מכ' אמה, ומאי דאמרינן נמי בסיפא תחתונה כשרה ועליונה פסולה איצטריך ליה מהו דתימא לגזור דילמא מצטרף סכך פסול מ"מ תחתונה קרי ליה סכך כשר ואי כרבא הא ליכא הכא סכך כשר שהרי צריך לדפנות דירת קבע הואיל וגבוהות מכ', אלא ודאי דלא כרבא, ועוד דההיא סוגיא כולה בהוצין יורדין למטה מכ' וכן בנה איצטבא באמצעיתה כולה דלא כרבא, מכרי דפנות וסכך למעלה מכ' הם כי הוצין יורדין, וכי בנה איצטבא מאי הוי, והלא דירת קבע בעי להו דלא קיימי בדירת עראי. אלא דאיכא למימר דרבא לא קפיד אדפנות בין דירת קבע לדירת עראי אלא אסככא דבעינן סכך הראוי לרופני עראי וכיון דאיכא הוצין יורדין או איצטבא הא איכא סככה דחזי לדירת עראי. ובהכי מיתרצי דברי הרב דלא אתיא לי' קושיא מהנך שמעתא כולהו, מיהו סייעתא למילתי' ליכא כלל כדפרישנא לעיל וכו' עכ"ל.

הנה מבואר דפירש הראב"ד בדעת הרי"ף גם למסקנת הסוגיא דהא דפסול סכך למעלה מכ' משום דבעינן דירת עראי לא הוי רק מדין שיעור, דילפינן שיעור בגובהה דבעינן ראוי לעמוד ע"י יתירות עראי [כמש"כ רש"י], דא"כ הכל תלוי בשיעור תוך הסוכה עצמה, ולא בסוכה ע"ג סוכה, אלא גם למסקנא בעינן שיהיו הדפנות עראים וכל דופן שהוא יותר מעשרים אמה אפילו אם לא הוי כולו חלק מהסוכה [כגון בסוכה ע"ג סוכה] ג"כ פסול, כיון דהוי בנין קבע, והראב"ד עצמו פירש כן בתחלה ולכן רצה להוכיח מכל הני מקומות שהמחיצה עצמה היתה גבוהה מכ' [אע"ג דלא היה כולו מדופן הסוכה] וכשרה, דלא קיי"ל כרבא, ודחה למסקנא דלא הוי דין בחוזק הרופן כי אם בהסכך דבעינן סכך שיהא ראוי לעמוד על דופן עראי, וביותר מכ' אינו יכול לעמוד על דופן עראי, אבל בעצם הדופן ליכא שום דין שלא תהא כבנין קבע.

והנה לפי מה שפירש בדברי הרי"ף ולפי ההו"א שלו סוכה עליונה שהיא למעלה מכ' אמה מן הקרקע

תחתונה דמצד מחיצותיה של העליונה לבד לא הוי למעלה מכ', אבל מצד היסוד [דהיינו הסוכה של מטה] עם המחיצות של העליונה, הוי הכל למעלה מכ' מן הקרקע, פסולה, דלמאי דס"ד השתא גם זה פסולה, דא"א לעשות בנין קבע הן מצד "יסודותיה" הן מצד "מחיצותיה".

גמ', א"ל אביי אלא מעתה עשה מחיצות של ברזל

עיינן בבבאורי. הלכה או"ח סי' תר"ל שהוכיח מכאן דיכול לעשות דפנות הסוכה מדבר המקבל טומאה, ודלא כהב"ח שכתב דבעל נפש יחמיר למש"כ הא"ז דיש להחמיר בזה. והנה למ"ד להלן [כ"א, ב'] דאין להעמיד הסכך על דבר המקבל טומאה באמת אין יכול להעמיד הסכך על מחיצות של ברזל. וצ"ל דלדידיה אה"נ אין יכול להעמיד הסכך ממש על ברזל אבל מ"מ הראיה היא ממה שיכול לעשות בנין חזק.

גמ', הכי קאמינא לך עד כ' אמה דאדם עושה דירתו דירת עראי כי עביד ליה דירת קבע נמי נפיק

בבבאורי הלכה סי' תרכ"ח כתב וז"ל: וראיתי מי שמסתפק לרבא דס"ל טעם פסול סוכה שלמעלה מכ' הוא משום דדירת עראי בעינן דוקא ולמעלה מכ' א"י לעשותה עראי, בעינינו [בסוכה תחת סוכה דהעליונה כשרה והתחתונה פסולה] אי מותר לבנותה [העליונה] תוך כ' מגגה של תחתונה אחרי שהיא גבוהה יותר מכ' מן הארץ. ולעג"ד פשוט דשרי דהא איתא בגמ' ופוסקים דיוכל לבנות הסוכה אפי' במחיצות של ברזל דהיא קבועה אלא דצותה התורה שיבנה הסוכה בגובה באופן שתהיה יכולה להתקיים ע"י מחיצת עראי וכו' וה"נ בעינינו הרי הסוכה העליונה שהיא פחותה מכ' ובה הוא רוצה לקיים מצות סוכה יכולה להתקיים ע"י דפנות עראי דהיינו מגגה של תחתונה ולמעלה עד סככה ה' יכול לבנות עראי, עכ"ל.

והנה הרי"ף בסוגיין פסק כרבא ולא כרבא ור' זירא, ואחת מן הראיות שהביא לזה היא "דהא סוגיין בענין סוכה ע"ג סוכה כוותי' דרבא שייכא". ובראשונים יש כמה דרכים לבאר כוונת הרי"ף בזה. ועי' בהשגות הראב"ד כאן שכתב וז"ל: והסמך שסמך הרב ז"ל על סוגיא דר' ירמי' [ט', ב'] דאזלא כרבא דקה וחלושה, ומאי גיהו, דא"ר ירמי' פעמים ששתיהן פסולות כגון דתרוויהו צלתן מרובה מחמתן וקיימא

פסולה אף שהיא פחותה מכ' אמה מגג התחתונה, ודלא כדברי הביאור הלכה שהבאנו. אבל צ"ע לפי זה מה יענו להוכחת הביאור הלכה מסוכה של ברזל דכשרה מפני שלא היה צריך להיות של ברזל והיה ראוי להיות עראי, ה"נ לא צריך החלק של מטה ולא צריך רק חלק הרופן של הסוכה העליונה.

וצריך לחלק בזה, דסוכה של ברזל מה שהוסיף לעשותו של קבע לא הוסיף בפועל בהעמדת הסכך, דסוף סוף אפילו אם היה עושה אותה עראי ג"כ היה עומד, ולא מקרי שהברזל מעמיד הסכך כיון דבלא"ה היה עומד, משא"כ בסוכה ע"ג סוכה אף דחלק התחתון לא היה צורך להכשר הסוכה, אבל במציאות הרי החלק התחתון מסייע בפועל להעמיד הסכך, דא"א לחלק העליון לעמוד באויר, וא"כ בהכרח צריך להתסכל על כל המשך הרופן אפילו החלק של מטה.

אכן נראה דזה אינו מספיק, דהנה מפורש בהראב"ד בסוכה תחת סוכה אם הסוכה העליונה היא גבוהה מכ' אמה מן הקרקע גם התחתונה פסולה מטעם דירת קבע [חוץ מהפסול של סוכה תחת סוכה] כיון שהמחיצה גבוהה יותר מכ' אמה, והתם הרי החלק למעלה מכ' אמות אינה מעמדת הסכך, ואפ"ה פסול הראב"ד מטעם דירת קבע, וצ"ע מ"ש ממחיצה של ברזל דאמרינן דל מה שאינו צריך ה"נ הו"ל למימר דל מה שלמעלה מן הסוכה ולמה פסול משום דירת קבע.

ונראה מוכח לחלק בזה, דסובר הראב"ד דלענין חוזק הדפנות כשהן גבוהות מכ' לא שייך לומר דל מה שלמעלה מן הסוכה, דכיון שהדפנות גבוהות מכ' בהכרח צריך לעשות החלק שבתוך הסוכה קבע, דאם לא יעשנה קבע כל הרופן יפול [ולא שייך לומר שרק החלק למעלה מן הסוכה יפול], ועל כן בזה לא שייך לומר דל ונקרא שנעשית הסוכה ממחיצות קבע, אבל בעשה מחיצות של ברזל כיון שאם יסתלק החלק המותר שעושהו קבע וקיים הרופן על ידי מחיצת עראי שפיר אמרינן דל המותר מהכא ומתכשר כאילו היתה דירת עראי.

והנה במש"כ הראב"ד לבסוף די"ל דרבא לא קפיד אדפנות בין דירת קבע לדירת עראי אלא אסככא דבעינן סכך הראוי לדופני עראי, יש לעיין אם כוונתו כמש"כ רש"י דלא הקפידה תורה על העראי

אלא לשם שיעור שנלמד מזה שיעור בגובהה. אך יותר נראה מלשונו דלא הוי רק דין שיעור אלא הוי דין בהסכך וצריך שיהא ראוי לעמוד על דופני עראי ואם אין יכול לעמוד על דופני עראי הוי פסול בהסכך ולא רק דהוי שיעור בהסוכה, וצ"ע.

גמ', עד עשרים אמה דאדם עושה דירתו דירת עראי כי עביד ליה דירת קבע נמי נפיק

יש לברר מהו הטעם דמסקינן דער עשרים יכול לעשותו קבע, דלמא באמת אם עשאו של ברזל פסולה כיון דלא הוי עראי, ורש"י כתב ד"יש בכלל קבע עראי והרי עשה כתורה", וצ"ע להבין כוונתו בזה, נהי ריש בכלל קבע עראי, אבל עכשיו הרי הוא בנין קבע, ודלמא הקפידה התורה שתהיה דוקא עראי ולא קבע.

ועיין בר"ן שכתב: ומוכח בגמ' דלמטה מכ' אמה שהיא ראויה לדירת עראי אפילו עביד לה דירת קבע שפיר דמי, ונ"ל דמשום הכי משמע לן הכי לפי שאי אפשר לומר שהתורה תצוה מה שאי אפשר לעמוד עליו, דבאיזה דבר נשער אם הבנין ראוי לשבעה בלבד או ליותר מכאן, משום הכי משמע לן דבשעור שאפשר שיעשה בו דירת עראי תליא מילתא ע"כ. מבואר בר"ן דאי הוי דרשינן דבעינן סוכה עראי היתה צריכה להיות לשבעה ימים ולא יותר, וכן משמע מרש"י ד"ה שבעת ימים שכתב "סוכה של שבעה ותו לא", וכיון דא"א לשער שתהא לשבעה בלבד בהכרח מפרשינן דהוי רק לשיעור ולא שצריך להיות בפועל בנין עראי.

ועיין לעיל שהבאנו בשם הראב"ד, דפסול של למעלה מכ' [גם למסקנת הגמ'] הוי פסול בהדפנות דבעינן שיהיו עראי ולא קבע, [אלא דאם עשה מחיצה של ברזל אין זה סתירה להשם עראי כנ"ל], ונראה שבהכרח הוא לא סבר כמש"כ הר"ן, דאם כן היינו צריכים לשער לעשות דפנות שיעמדו לשבעה ימים בלבד ולא יותר, וע"כ לדידיה גם אם יעמוד ליותר משבעה ימים מקרי עראי, אלא דבכדי להחזיק סכך יותר מכ' אמה הוי קבע ופסול. ונראה שהוא סובר דשם "סוכה" משמע שיהיה בנין עראי, ולכן אף ליותר משבעה ימים ג"כ הוי מקרי בנין עראי. אבל רש"י והר"ן ילפו דבעינן עראי מדכתיב "שבעת ימים" ולכן סברי דבעינן לשבעה ימים ותו לא, ולכן למסקנא הוכרחו לפרש דהוי רק לשיעור בעלמא כמבואר.